

Personlig assistans

Fastställt av socialnämnden
Framtagen av socialförvaltningen
Datum 2023-03-02
Ärendenr SON 2023/173
Version 2.0

Personlig assistans

Innehållsförteckning

Personlig assistans	1
Inledning	2
Beskrivning av målgruppen	2
Beskrivning av insatsen	2
Verkställighet	3
Medarbetare	3
Omkostnader	3
Resor	3
Personlig assistans vid vistelse i barnomsorg, skola, daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn och kortare sjukhusvistelse	3
Hälso- och sjukvård	4
Hjälpmedel	4

Inledning

Tillsammans med ”Grundläggande uppdrag och kvalitetskrav för utförare av socialtjänst” utgör detta dokument de kvalitetskrav som ställs på assistansanordnaren av insatsen personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialförsäkringsbalken (SFB). Kvalitetskraven gäller för de personer som väljer den assistansanordnare Region Gotland ansvarar för genom entreprenadavtal.

Beskrivning av målgruppen

Insatsen personlig assistans är ett personligt utformat stöd till personer med omfattande funktionsnedsättning som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer, så kallade *personliga assistenter*. Dessa assistenter är knutna till den assistansberättigade personen och inte till någon viss verksamhet. Personlig assistans ska göra det möjligt för den assistansberättigade att få reellt inflytande över **vem** som anställs som personlig assistent, **när** assistansen ska ges, **hur** assistansen ska ges och utifrån utredning **vad** för slags assistans som ska ges. Den personliga assistansen ska garantera en kontinuitet i stödet och därmed trygghet för den assistansberättigade och dennes anhöriga och närstående.

Avsikten med personlig assistans är att ge människor med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att skapa sig ett värdigt liv, så likt andra människors liv som möjligt och i gemenskap med andra människor.

Beskrivning av insatsen

Den assistansberättigade som beviljats personlig assistans har behov av denna insats för sina grundläggande behov; andning, personlig hygien, intagande av måltider, klä av och klä på dig, kommunikation med andra samt annan hjälp. Med annan hjälp avses stöd som den enskilde behöver på grund av en psykisk funktionsnedsättning för att förebygga att han eller hon fysiskt skadar sig själv, någon annan eller egendom. Vidare avses stöd som den enskilde behöver löpande under större delen av dygnet på grund av ett medicinskt tillstånd som innebär att det finns fara för den enskildes liv eller att det annars finns en överhängande och allvarlig risk för hans eller hennes fysiska hälsa. Den som har rätt till insatsen för sina grundläggande behov har också rätt att få personlig assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Krav

Den assistansberättigade ska ges personlig hjälp och personligt stöd, vilket innebär att den personliga assistentens insatser ska riktas till den assistansberättigade som stöd och hjälp i det dagliga livet. Den assistansberättigade äger arbetsuppgiften som ska utföras och den personliga assistenten stödjer i den mån den assistansberättigade behöver.

Städning, tvätt, klädvård, inköp och liknande uppgifter som ingår i det personliga stödet ska utföras tillsammans med den assistansberättigade. Dessa uppgifter utförs således inte när den assistansberättigade deltar i annan verksamhet och inte befinner sig i sitt hem.

Om personen med funktionsnedsättning lever i gemensamt hushåll med make, sambo, registrerad partner eller barn över 18 år utförs personligt stöd vid skötsel av den personens del av det gemensamma ansvaret för hem och hushåll. I utredningen har hänsyn tagits till makars gemensamma ansvar och medboendes ansvarsdel.

För barn och ungdomar utförs personligt stöd vid skötsel av rum och hushållssysslor i den mån dessa sysslor normalt utförs av barn och ungdomar i motsvarande ålder.

Verkställighet

Krav
Den personliga assistansen ska vara utformad så att den stärker den assistansberättigades möjligheter att leva ett självständigt och oberoende liv.
Personlig assistans ska verkställas i enlighet med beslut snarast, dock senast inom tre månader efter fattat beslut.
Beslut om personlig assistans ska verkställas enligt de mål och riktlinjer som följer av Lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade (LSS) och Socialförsäkringsbalken (SFB).
När åtgärder rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas vid utförandet och planering av insatserna. Detta gäller även insatser för vuxna som kan beröra barn.
När en insats rör ett specifikt barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter.
Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Medarbetare

Krav
Assistansanordnaren ansvarar, i samverkan med den assistansberättigade, för att rekrytera och anställa personliga assistenter.
Assistansanordnaren ansvarar för att rekommendationer gällande personlig assistans i Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 2014:2 följs.

Omkostnader

Krav
Omkostnader för den personliga assistenten i samband med stöd till den assistansberättigade vid olika aktiviteter ska bekostas av assistansersättningen.
Assistansersättningen ska täcka bl.a. lönekostnader, administrationskostnader, utbildningskostnader, arbetsmiljöinsatser och personalomkostnader, se <i>Försäkringskassans vägledning för Assistansersättning</i> .

Resor

Krav
Vid resor används i regel allmänna kommunikationer eller utifrån beviljad ansökan Särskild kollektivtrafik.
För de fall den assistansberättigade har egen bil ska assistansanordnaren ha riktlinjer och rutiner för vad som gäller vid resor i den assistansberättigades egen bil.
Resor bekostas inom ramen av assistansersättningen.

Personlig assistans vid vistelse i barnomsorg, skola, daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn och kortare sjukhusvistelse

Som huvudregel betalas inte assistansersättning ut för den tid då den assistansberättigade t.ex. vistas på institution, på sjukhus, i barnomsorg eller är bosatt i gruppboende/serviceboende enligt LSS. Det finns dock vissa undantag från denna huvudregel där assistansersättning kan betalas ut om det föreligger särskilda skäl, bl. a. vid kortare sjukhusvistelse, barnomsorg, skola och daglig verksamhet. För att utbetalning ska kunna ske i enlighet med undantag krävs beslut på detta enligt LSS eller SFB.

Krav
Den personliga assistentens stöd är knutet till den assistansberättigade och ska inte ersätta den ordinarie personal som krävs för att barn ska kunna tillgodogöra sig barnomsorg eller undervisning.
Den personliga assistenten är knuten till den assistansberättigade och ska inte ersätta den personal som krävs för att genomföra insatserna daglig verksamhet, korttidstillsyn eller korttidsvistelse.
Den personliga assistenten ska bistå den assistansberättigade under kortare sjukhusvistelse om det för denne är av särskild vikt för sin dagliga livsföring, men ska inte ersätta den omvårdnad som hälso- och sjukvården är skyldig att ge.

Hälso- och sjukvård

Ansvar för hälso- och sjukvård ligger hos primärvården inom Region Gotland. Assistansanordnaren har dock ett ansvar att uppmärksamma och hjälpa den assistansberättigade att få tillgång till den hälso- och sjukvård och tandvård som denne kan vara i behov av. Den assistansberättigade bör själv ansvara för eventuellt omhändertagande av läkemedel och den egna medicineringsen så långt det är möjligt.

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att den assistansberättigade själv, eller med handräckning från den personliga assistenten, kan utföra. Bedömning ska ske efter genomförd riskbedömning och i samråd med den assistansberättigade samt utgå från dennes fysiska och psykiska hälsa och livssituation i övrigt. Bedömd handräckning i sjukvårdsåtgärden egenvård kan ansökas om via SoL eller LSS av den assistansberättigade, då den inte själv kan utföra åtgärden.

Krav
Assistansanordnaren ska samverka med sjukvården.
Assistansanordnaren ska i förekommande fall medverka i vårdplaneringar och kontakter med primärvård och lasarettet samt delta i samordnade individuella planeringar (SIP).
Personlig assistent ska, vid behov vara behjälplig med egenvård.
Den personliga assistenten ska även utföra hälso- och sjukvårdsuppgifter utifrån att delegering givits. Uppgifter som förutsätter mer omfattande instruktion och handledd träning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal är hälso- och sjukvård.

Hjälpmedel

Förskrivning av personliga hjälpmedel sker av ansvarig förskrivare i Region Gotland. Med personligt hjälpmedel avses de medicintekniska produkter som en person behöver i det dagliga livet för att förbättra, vidmakthålla eller kompensera nedsatt kroppsfunction och som kräver särskild kompetens för bedömning, utprovning och uppföljning. Som personliga hjälpmedel räknas hos en person som får personlig assistansersättning även hjälpmedel som används för personalens arbetsmiljö, så kallade arbetstekniska hjälpmedel.

Krav
Assistansanordnaren ska medverka i utprovning, förskrivning och uppföljning av personliga hjälpmedel.